

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 27-7-2021
Αρ. πρωτ.: 983/184958

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ.: ΩΣ Π.Α.

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών θερμοκηπιακών καλλιεργειών τομάτας στην Τριφυλία Μεσσηνίας που επλήγησαν από τον ιό της καστανής ρυτίδωσης των καρπών τομάτας (ToBRFV) και από τα περιοριστικά μέτρα αποτροπής εξάπλωσης του κορωνοϊού»

ΣΧΕΤ: Η ΠΑΒ 3088/18-6-2021

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Ν. Καραθανασόπουλος** και **Ν. Παπαναστάσης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Οι επίσημοι φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές και από τους ορισμένους με την αριθ. 101137/6-10-2011 (Β'2384/26-10-2011) σχετική ΚΥΑ, όπως ισχύει, φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές των εξής αρμόδιων υπηρεσιών:

- Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων
- Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Οι οικείοι Περιφερειάρχες των Περιφερειών της χώρας καθώς και οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων είναι υπεύθυνοι για τον συντονισμό των υπηρεσιών τους, ώστε:

- 1) να διασφαλίζουν ότι εφαρμόζεται το ισχύον – πλήρες νομικό πλαίσιο, καθώς και οι κατευθυντήριες οδηγίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με κάθε τρόπο.
- 2) να πραγματοποιούνται στο ακέραιο οι προβλεπόμενοι έλεγχοι στην εσωτερική αγορά και οι έλεγχοι του ετήσιου προγράμματος επισκοπήσεων της χώρας (όπως έχουν καθοριστεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) για τους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας, μεταξύ των οποίων και ο ιός ToBRFV.
- 3) να εγκαταστήσουν κλιμάκια φυτοϋγειονομικών ελεγκτών για την πραγματοποίηση ελέγχων στο διακινούμενο φυτωριακό υλικό.

Ενημερωτικά, αναφέρεται ότι ο ιός της καστανής ρυτίδωσης των καρπών τομάτας (Tomato brown rugose fruit virus - ToBRFV) διαπιστώθηκε, για πρώτη φορά, το έτος 2019 σε θερμοκηπιακή καλλιέργεια τομάτας στην περιοχή της Παλαιόχωρας του Νομού Χανίων. Έκτοτε, έχει ανευρεθεί σε διάφορες περιοχές της χώρας, όπως Κυπαρισσία, Ιεράπετρα, Αργολίδα, Κόρινθο, Εύβοια, Δράμα κ.α.

Πρόκειται για επιβλαβή οργανισμό καραντίνας και, σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2020/1191 της Επιτροπής, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, λαμβάνονται ειδικά μέτρα για τη διακίνηση φυτών και σπόρων τομάτας και πιπεριάς προς φύτευση εντός της Ένωσης,

καθώς και για την εισαγωγή τους σε αυτή. Ως Κανονισμός είναι άμεσα εφαρμοστέος και δεν απαιτούνται διαδικασίες εναρμόνισης στην Εθνική Νομοθεσία.

Διευκρινίζεται ότι δεν υπάρχουν θεραπευτικά μέτρα στα προσβεβλημένα φυτά. Στους καλλιεργητές τομάτας, προκειμένου να περιορίσουν τις απώλειες στις καλλιέργειές τους και να εκριζώσουν τον ιό ToBRFV, εφαρμόζονται τα κάτωθι μέτρα:

- a) Χρησιμοποίηση υγιούς σπόρου.
- b) Συστηματικός έλεγχος των σπορείων και απομάκρυνση/καταστροφή των φυταρίων που τυχόν έχουν προσβληθεί ή εμφανίζουν ύποπτα συμπτώματα.
- c) Χρησιμοποίηση υγιών φυταρίων για φύτευση.
- d) Έλεγχος κατά διαστήματα των φυτών, μετά τη μεταφύτευσή τους στον αγρό ή το θερμοκήπιο και απομάκρυνση/καταστροφή όσων εμφανίζουν συμπτώματα ίωσης.
- e) Συχνή απολύμανση εργαλείων με εμβάπτιση σε κατάλληλο απολυμαντικό.
- f) Πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και ξέπλυμα με άφθονο νερό πριν από κάθε χειρισμό των φυτών ή χρήση πλαστικών γαντιών και συχνή αλλαγή τους.
- g) Χρησιμοποίηση παπουτσιών, φόρμας και γαντιών μίας χρήσης από τους εργαζόμενους που εκτελούν τις διάφορες καλλιεργητικές εργασίες και αλλαγή αυτών μεταξύ διαφορετικών εγκαταστάσεων. Αποφυγή επαφής των υγιών φυτών με τα χέρια που έχουν έρθει σε επαφή με ασθενή φυτά (εκρίζωση, δέσιμο, κλάδεμα κ.λπ.), εκτός εάν τα χέρια έχουν προηγουμένως πλυθεί καλά.
- h) Καλό πλύσιμο όλων των επιφανειών, δίσκων κ.λπ., εντός των θερμοκηπίων μεταξύ των μεταφυτεύσεων/φυτεύσεων.
- i) Μείωση κατά το δυνατόν της μετακίνησης των εργατών μεταξύ των διαφόρων τομέων της επιχείρησης.
- j) Αφαίρεση ζιζανίων στους χώρους πέριξ των θερμοκηπίων.
- k) Μέριμνα για απομάκρυνση και καταστροφή των υπολειμμάτων της καλλιέργειας, καθώς και απολύμανσης των χώρων του θερμοκηπίου.
- l) Ύπαρξη ταπέτων με απολυμαντικό στην είσοδο των θερμοκηπίων.

Οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας ενημερώνουν διαρκώς και με κάθε πρόσφορο μέσο όλους τους εμπλεκόμενους (φυτώρια, σημεία πώλησης πολλαπλασιαστικού υλικού, εταιρείες, παραγωγούς, συνεταιρισμούς, γεωπόνους του δημοσίου και ιδιώτες) για το παθογόνο, το φυτοϋγειονομικό του καθεστώ, τους τρόπους προφύλαξης, τη σημασία του για την καλλιέργεια της τομάτας και της πιπεριάς και τις ορθές πρακτικές που πρέπει να εφαρμόζουν στα θερμοκήπιά τους.

Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

- σε συνεργασία με τις οικείες αρχές φυτοϋγειονομικού ελέγχου των Περιφερειακών Ενοτήτων, έχει πραγματοποιήσει σειρά ενημερωτικών εκδηλώσεων σχετικά με τον επιβλαή οργανισμό καραντίνας ToBRFV σε διάφορες περιοχές της χώρας, όπως Κυπαρισσία (25-02-2019), Κουντούρα Χανίων (9-12-2019), Λασιθί (2,3-09-2020), Χαλκίδα (27,28-08-2020), Κομοτηνή (27,28-02-2020), Πρέβεζα 16-01-2020).
- για την υποβοήθηση του έργου των φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών της χώρας, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ιολογίας του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ), έχει συντάξει σχετικό ενημερωτικό έντυπο με οδηγίες, που, μαζί με τη συμπτωματολογία του ιού και σημαντικές πηγές πληροφόρησης για τον ιό, έχουν αναρτηθεί στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: (<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoproostasiamenu/fytoygeia>).
- έχει εντάξει τον ToBRFV στο ετήσιο εθνικό πρόγραμμα επισκοπήσεων για επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας, με σκοπό την έγκαιρη διαπίστωσή του σε μία περιοχή και τη λήψη μέτρων από τους παραγωγούς για την εξάλειψή του.

- στο πλαίσιο των ελέγχων στην εσωτερική αγορά (ενδοκοινοτική απόκτηση), με τα υπ' αριθ. 2745/70292/4-3-2020 και 10117/269002/28-9-2020 έγγραφα προς τις αρμόδιες αρχές Φυτοϋγειονομικού ελέγχου της χώρας, ενημέρωσε, όπως διενεργούν έλεγχο εγγράφων, ταυτότητας και φυσικό (μακροσκοπικό και δειγματοληψία) σε ποσοστό 100% των σπορομερίδων που προέρχονται από Κράτη-Μέλη, στα οποία έχει διαπιστωθεί η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού ΤοBRFV (π.χ. Ολλανδία, Ιταλία, Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία). Σε σπορομερίδες, προερχόμενες από Κράτη-Μέλη στις οποίες οι σπόροι δεν έχουν ελεγχθεί με μοριακές μεθόδους, θα διενεργείται μοριακή ανάλυση (qPCR) σε ποσοστό 100%.
- για την προστασία της χώρας από την εισαγωγή και διάδοση του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας ΤοBRFV, ενημέρωσε με το υπ' αριθ. 6947/189671/19-8-2020 έγγραφό του τις υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της χώρας, όπως διενεργούν έλεγχο εγγράφων, ταυτότητας και φυσικό (μακροσκοπικό και δειγματοληψία) σε ποσοστό 100% στα φορτία φυτών και σπόρων τομάτας και πιπεριάς προς φύτευση που εισέρχονται στην Ένωση μέσω των συνοριακών σταθμών φυτοϋγειονομικού ελέγχου της χώρας.

Οι φυτοϋγειονομικοί ελεγκτές των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων πραγματοποιούν φυτοϋγειονομικούς ελέγχους στο πλαίσιο του προγράμματος επισκοπήσεων για τον εν λόγω επιβλαβή οργανισμό καραντίνας, κατά τη διάρκεια της έκδοσης φυτοϋγειονομικών διαβατηρίων σε φυτά και σπόρους τομάτας και πιπεριάς προς φύτευση, κατά τη διενέργεια φυτοϋγειονομικών ελέγχων στην εσωτερική αγορά σε φορτία σπόρων τομάτας και πιπεριάς άλλων Κρατών-Μελών.

Επιπρόσθετα, για τα διαλαμβανόμενα στην εν λόγω Αναφορά θέματα, διαβιβάζονται συνημμένα τα με αριθ. πρωτ. 3546/1-7-2021 και 3528/1.7.2021 έγγραφα του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ).

Επίσης αναφέρουμε:

- Για τη στήριξη των παραγωγών που επλήγησαν από τα περιοριστικά μέτρα αποτροπής εξάπλωσης του κορωνοϊού, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στον πρωτογενή τομέα και σύμφωνα με το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας που θέσπισε η αριθμ. C(2020)1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εξέδωσε την αριθμ.1338/312351/6-11-2020 ΚΥΑ με θέμα «Χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στους τομείς: α) της επιτραπέζιας Ελιάς ποικιλίας Καλαμών, β) του πρώιμου Καρπουζιού χαμηλής κάλυψης, γ) της ανοιξιάτικης Πατάτας, δ) των θερμοκηπιακών καλλιεργειών Κρήτης σε Τομάτες, Αγγούρια και Μελιτζάνες, και λεπτομέρειες εφαρμογής Προσωρινού Πλαισίου με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής της 19/03/2020 C(2020)1863 final (Προσωρινό Πλαίσιο), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» (Β' 4937), προϋπολογισμού 37.970.046€. Το συνολικό ποσό που έλαβαν οι ως άνω Έλληνες παραγωγοί, ανέρχεται σε 33.531.652,10 ευρώ και αφορούσε συνολικά 21.465 δικαιούχους.
- Με την αριθμ. 114/221359/7-8-2020 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Χορήγηση κρατικών οικονομικών ενισχύσεων στους παραγωγούς πωλητές λαϊκών αγορών της χώρας και λεπτομέρειες εφαρμογής Προσωρινού Πλαισίου με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής της 19/03/2020 C(2020)1863 final (Προσωρινό Πλαίσιο) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» (Β' 3343/10-8-2020) θεσπίζεται καθεστώς για τη χορήγηση κρατικών οικονομικών ενισχύσεων με τη μορφή άμεσης επιχορήγησης στους παραγωγούς πωλητές λαϊκών αγορών της χώρας σύμφωνα με την C(2020) 1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Επιτροπής «Προσωρινό πλαίσιο για την λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά την διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και την υπ' αρ. C(2020) 5184 final της 23.07.2020 απόφασης έγκρισης της Ευρ. Επιτροπής. Το συνολικό ποσό που έλαβαν οι ως

άνω Έλληνες παραγωγοί, ανέρχεται σε 8.705.800,00 ευρώ και αφορούσε συνολικά 8.742 δικαιούχους.

- Με την αριθμ. C(2021)1580 final/5.3.2021 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη στήριξη επιχειρήσεων στην Ελλάδα που δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή γεωργικό τομέα στο πλαίσιο του Προσωρινού Πλαισίου Κρατικών Ενισχύσεων (Υπόθεση SA62095(2021/Νόσο), εγκρίθηκε η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στους τομείς: α) του Θερινού Καρπουζιού χαμηλής κάλυψης, β) της καλοκαιρινής και φθινοπωρινής Πατάτας και γ) των θερμοκηπιακών καλλιεργειών σε Τομάτες και Αγγούρια σε όλη την επικράτεια, εξαιρουμένης της Κρήτης. Κατόπιν αυτού, υπεγράφη η αριθ. 720/132077/19-5-2021 σχετική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στους τομείς: α) υπαίθριου καρπουζιού, mini και obla, β) της καλοκαιρινής και φθινοπωρινής πατάτας, γ) των θερμοκηπιακών καλλιεργειών σε τομάτες και αγγούρια σε όλη την επικράτεια εξαιρουμένης της Κρήτης, δ) της βουβαλοτροφίας και λεπτομέρειες εφαρμογής Προσωρινού Πλαισίου με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής της 19/03/2020 C(2020)1863 final (Προσωρινό Πλαίσιο), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» (B'2123/21.05.2021). Το ύψος του κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης ορίζεται ως ακολούθως: α) Για το υπαίθριο καρπούζι, το καρπούζι mini και το καρπούζι obla στην Επικράτεια 140 € ανά στρέμμα. β) Για την καλοκαιρινή και φθινοπωρινή πατάτα στην Επικράτεια 205 € ανά στρέμμα. γ) Για την τομάτα θερμοκηπιακής καλλιέργειας στην Επικράτεια, πλην της Περιφέρειας Κρήτης, σε 500 € ανά στρέμμα. δ) Για το αγγούρι θερμοκηπιακής καλλιέργειας στην Επικράτεια, πλην της Περιφέρειας Κρήτης, σε 210 € ανά στρέμμα. Η προθεσμία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης έληξε στις 2 Ιουλίου και έχει ξεκινήσει η διαδικασία πληρωμής.

Ως εκ των ανωτέρω προκύπτει, για τη στήριξη των επιχειρήσεων που επλήγησαν από τις δυσμενείς επιπτώσεις του covid-19, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προκειμένου να λάβει τα κατάλληλα μέτρα, εξετάζει κάθε φορά τις περιπτώσεις με βάση:

- τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς που δείχνουν το μέτρο στο οποίο επηρεάστηκαν οι διάφοροι παραγωγικοί κλάδοι της ελληνικής κοινωνίας στη διάρκεια της πανδημίας και
- τους περιορισμούς που θέτει το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας που θέσπισε η προαναφερθείσα αριθμ. C(2020)1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συνεπώς, η κυβέρνηση, πιστή στο πρόταγμά της να στηριχθούν όλοι οι Έλληνες παραγωγοί απέναντι στις συνέπειες της πανδημίας, έχει απλώσει ένα δίκτυο προστασίας σε ολόκληρη την ελληνική κοινωνία, ώστε να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες της υγειονομικής κρίσης.

Όσον αφορά την αποζημίωση, από τον ΕΛΓΑ, των παραγωγών για τις ζημιές στις καλλιέργειες λόγω προσβολής από τον ιό της καστανής ρυτίδωσης των καρπών τομάτας διαβιβάζεται συνημμένα το με αριθ. πρωτ. 8805/8-7-2021 έγγραφο του ΕΛΓΑ, ως καθ' ύλην αρμόδιου φορέα.

Στόχος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι σε κάθε περίπτωση η μεγιστοποίηση του αγροτικού και κτηνοτροφικού εισοδήματος, γι' αυτό και η στήριξη του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα αποτελεί προτεραιότητα του Υπουργείου, η οποία εξυπηρετείται, μεταξύ άλλων, με τα μέτρα μείωσης του κόστους παραγωγής. Εξάλλου, το πρώτο μέλημα της Κυβέρνησης είναι το στοίχημα της ανταγωνιστικότητας. Προς αυτήν την κατεύθυνση το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει υλοποιήσει τα ακόλουθα:

- Νομοθετήθηκε μείωση των φορολογικών συντελεστών (Ν.4646/2019, ΦΕΚ Α'201).
- Θεσπίστηκε γενναία μείωση των ασφαλιστικών εισφορών των αγροτών και της αποσύνδεσής τους από το εισόδημα (Ν.4670/2020, ΦΕΚ Α' 43).

➤ Ενθαρρύνθηκε το «χτίσιμο» συλλογικοτήτων προκειμένου να επιτευχθούν οι αναγκαίες οικονομίες κλίμακος, ώστε οι παραγωγοί να μπορούν να πετύχουν υψηλότερη τιμή στο προϊόν, μειωμένες τιμές στις εισροές, καλύτερες συμβουλευτικές υπηρεσίες και δυνατότητα να κλείσουν συμφέρουσες συμβάσεις με τους προμηθευτές.

Εκ των ανωτέρω, γίνεται εμφανές ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εξετάζει ενδελεχώς τις επιπτώσεις και τις ασυμμετρίες που προκαλεί η υγειονομική κρίση στον πρωτογενή τομέα και στηρίζει εμπράκτως όλους όσους έχουν αποδεδειγμένα υποστεί ζημία από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας, σύμφωνα πάντοτε με τα εκάστοτε ταμειακά διαθέσιμα και με στόχο οι πληγέντες να συνεχίσουν απρόσκοπτα την παραγωγική τους διαδικασία.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

1. Τα με αριθ. πρωτ. 3546/1-7-2021 και 3528/1.7.2021 έγγραφα του ΜΦΙ
2. Το με αριθ. πρωτ. 8805/8-7-2021 έγγραφο του ΕΛΓΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Οικονομικών
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Ν. Καραθανασόπουλο
3. Βουλευτή κ. Ν. Παπαναστάση